Elektronicznie podpisany przez:
Anna Patyk
dnia 25 czerwca 2025 r.

Uchwała Nr 090/g275/A/IV/25

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku

z dnia 25 czerwca 2025 r.

Na podstawie art. 13 pkt 8 w związku z art. 19 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 18a ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), po rozpatrzeniu przedłożonego do zaopiniowania wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Stary Targ w sprawie nieudzielenia absolutorium Wójtowi Gminy za 2024 rok,

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, w osobach:

1. Anna Patyk - przewodnicząca
2. Monika Panc - członek
3. Katarzyna Renke - członek

opiniuje - pozytywnie z uwagami - wniosek Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Stary Targ w sprawie nieudzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Stary Targ z tytułu wykonania budżetu za 2024 rok.

UZASADNIENIE

W dniu 13 czerwca 2025 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku wpłynął wniosek Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Stary Targ z dnia 13 czerwca 2025 r., w sprawie: "wniosku udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Stary Targ za rok 2024" wraz z uzasadnieniem oraz kserokopie protokołu z przeprowadzonej kontroli wraz z załącznikami, zleconej uchwałą nr XI/75/2025 Rady Gminy Stary Targ z dnia 28 marca 2025 r.

Na podstawie powyższych dokumentów Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku stwierdził, że na posiedzeniu w dniu 13 czerwca 2025 r. Komisja Rewizyjna Rady Gminy Stary Targ dokonała analizy wykonania budżetu za rok 2024 w oparciu o:

1/ sprawozdania finansowe,

2/ sprawozdanie z wykonania budżetu gminy za 2024 rok,

3/ uchwałę nr 047/g275/R/VI/25 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 16 kwietnia 2025 r. w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Stary Targ za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami.

Członkowie Komisji Rewizyjnej zapoznali się także z informacją dodatkową dotyczącą sprawozdań finansowych za rok 2024, wynikami przeprowadzonych kontroli i pisemną, negatywną opinią Komisji Budżetu, Finansów Publicznych i Promocji Rady Gminy Stary Targ na temat wykonania budżetu za rok 2024 przez Wójta Gminy Stary Targ.

Komisja zapoznała się ze sprawozdaniami finansowymi, w tym: zestawieniem zmian w funduszu, rachunkiem zysków i strat (wariant porównawczy), bilansem jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego oraz bilansem z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

W dalszej kolejności przeanalizowano dochody i wydatki budżetu i wskazano, że: *"Dochody budżetu gminy wykonane zostały w wysokości 46.651.844,39 zł, co stanowi 74,5% planu, w tym dochody bieżące w kwocie 39.217.878,56 zł (91,4% planu) oraz dochody majątkowe w wysokości 7.433.965,83 zł (37,7% planu). Wydatki budżetu ogółem wykonano w kwocie 45.359.635,34 zł, co stanowi 73,2% planu w tym wydatki bieżące w kwocie 35.371.936,64 zł (87.9%) oraz wydatki majątkowe 9.987.698,70 zł tj. (46,0%) planu."*.

Komisja zauważyła, że: *"Nadwyżka budżetowa za rok 2024 wyniosła 1.292.209,05 zł"*, a *"Stan zaległości z tytułu podatków i opłat oraz innych należności gminy na koniec 2024 roku wyniósł 4.777.567,39 zł."*.

W dalszej kolejności Komisja dokonała analizy dochodów w wybranych działach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej i ustaliła, że:

1/ w dziale *700 Gospodarka mieszkaniowa* zaplanowane dochody w kwocie 658.000,00 zł, na dzień 31.12.2024 r. wykonano w kwocie 410.543,78 zł,

2/ w rozdziale *70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami* zaplanowane dochody w kwocie 257.500,00 zł, na dzień 31.12.2024 r. wykonano w kwocie 39.972,34 zł, co stanowi 15,52% planu.

Ponadto Członkowie Komisji Rewizyjnej dokonali analizy wydatków w wybranych rozdziałach klasyfikacji budżetowej i ustalili, że:

1/ w rozdziale *80101 Szkoły podstawowe* zaplanowane zostały wydatki w kwocie 12.771.321,00 zł na dzień 31.12.2024 r. wykonano w kwocie 10.480.937,06 zł,

2/ w rozdziale *80113 Dowożenie uczniów do szkół* zaplanowane wydatki w kwocie 356.800,00 zł na dzień 31.12.2024 r. wykonano w kwocie 266.406,87 zł.

Następnie przeanalizowano zobowiązania w gminie i ustalono, że stan zobowiązań ogółem wynosił 10.506.770,27 zł i stanowił "*22,52% wykonanych dochodów ogółem, w tym zobowiązania wymagalne w łącznej kwocie 1.654.492,14 zł"*. Członkowie Komisji wskazali, że na kwotę 10.506.770,27 zł składają się:

"- zobowiązania niewymagalne z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 8.852.278,13 zł,

- zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług w kwocie 405.104,78 zł,

- zobowiązania w stosunku do sektora finansów publicznych w kwocie 1.249.387,36 zł".

W tym miejscu Skład Orzekający zwraca uwagę, że zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z według stanu na koniec IV kwartału 2024 r. na kwotę 1.249.387,36 zł pozostałych zobowiązań wymagalnych składają się: zobowiązania wobec sektora finansów publicznych w kwocie 889.493,02 zł i zobowiązania wobec gospodarstw domowych w kwocie 359.894,34 zł.

Komisja zauważyła, że na dzień 31 grudnia 2024 r. gmina Stary Targ posiadała zobowiązania wymagalne w kwocie 1.654.492,14 zł, w tym:

1/ zobowiązania wobec Zakładu Usług Społecznych w łącznej kwocie 299.784,02 zł,

2/ zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego w łącznej kwocie 589.709,00 zł,

3/ zobowiązania wobec dostawców z tytułu dostaw towarów i usług w kwocie 405.104,78 zł,
4/ zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewypłaconych odpraw i nagród jubileuszowych w kwocie 359.894,34 zł.

Komisja odniosła się także do wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego i wskazała, że został on "*zrealizowany tylko w 85%"*. Zaplanowane wydatki z tego tytułu w wysokości 519.735,90 zł wykonano w kwocie 442.964,41 zł.

Realizując zadania w zakresie kontroli działalności Wójta w okresie od 28 marca do 31 maja 2025 r. przeprowadzono kontrole w trzech jednostkach oświatowych: Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Franciszka Jujki w Starym Targu, Zespole Szkolno - Przedszkolnym im. Rodziny Sierakowskich w Waplewie Wielkim i Szkole Podstawowej im. Feliksa Łoyki w Szropach. Przedmiotem kontroli objęto m.in.: stan zobowiązań, w tym zobowiązań wymagalnych wobec Zakładu Usług Społecznych z tytułu niezapłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy, prawidłowość odprowadzenia podatku dochodowego od osób fizycznych, przekazywanie na rachunki bankowe jednostek oświatowych środków pieniężnych z przeznaczeniem na realizację ich wydatków bieżących oraz rozliczenia pieniężne z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Podsumowaniem przeprowadzonych kontroli były ustalenia dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości. Komisja wskazała m.in., że w roku 2024:
1/ w Zespole Szkolno-Przedszolnym nie było możliwości wykonywania operacji finansowych przez dyrektora placówki ze względu na całkowitą blokadę konta od dnia 23 lipca 2024 r.,
2/ w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Waplewie Wielkim konto zablokowane zostało w terminach: od dnia 4 lipca do dnia 28 sierpnia, od dnia 8 października do dnia 4 grudnia, a także od dnia 20 grudnia do dnia 31 grudnia 2024r.,
3/ w Szkole Podstawowej w Szropach blokada konta miała miejsce w terminach: od dnia 10 lipca do dnia 15 lipca, od dnia 6 sierpnia do dnia 12 września, od dnia 11 października do dnia 6 listopada, od dnia 14 listopada do dnia 6 grudnia 2024 r.,
4/ w każdej placówce oświatowej nie odprowadzono części podatku dochodowego do Urzędu Skarbowego, co spowodowało naliczenie odsetek z tego tytułu,
5/ w każdej placówce oświatowej występowały zaległości wobec Zakładu Usług Społecznych, co spowodowało naliczenie odsetek z tego tytułu,
6/ w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Starym Targu do końca września 2024 r. nie przekazywano odpisu w wysokości 25% na Zakładowy Funduszu Świadczeń Socjalnych,
7/ nie przekazywano systematycznie do jednostek oświatowych środków pieniężnych, co uniemożliwiało realizację bieżących zadań przez dyrektorów,
8/ nie przekazywano środków na pokrycie występujących w jednostkach oświatowych zobowiązań wymagalnych.

Członkowie Komisji wskazali ponadto, że **dyrektorzy jednostek oświatowych wielokrotnie informowali w pismach** przesyłanych do Urzędu Gminy m.in. o zaległych płatnościach i zobowiązaniach, a także o braku środków na odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

W uzasadnieniu do wniosku Komisja wskazała, że jej decyzja związana jest z wykonaniem dochodów budżetu gminy tylko w 74,5% i wykonaniem wydatków w ramach funduszu sołeckiego tylko w 85%. W dalszej części uzasadnienia Członkowie Komisji wskazali, że gmina ponosi *"olbrzymie koszty odsetkowe związane z brakiem terminowo opłacanych zobowiązań wymagalnych"*. Występują także "*wielomiesięczne opóźnienia w regulacji zobowiązań wobec ZUS i US co skutkuje naliczaniem odsetek w kwocie 77.419,40 zł"* oraz utratą *"wiarygodności finansowej gminy"*. Komisja wskazała, na *"brak odpowiedniej reakcji ze strony organu wykonawczego na pogłębiające się problemy płynności finansowej oraz niedostateczne działania naprawcze".* Ponadto w podsumowaniu Komisja Rewizyjna zaznaczyła, że *"nieprawidłowości finansowe miały charakter długotrwały i były sygnalizowane już w trakcie roku"*.

Wniosek o nieudzielenie absolutorium dla Wójta Gminy Stary Targ Komisja Rewizyjna przyjęła jednogłośnie, w głosowaniu jawnym, w trzyosobowym składzie, w obecności wszystkich członków Komisji Rewizyjnej.

Mając na uwadze powyższe Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku stwierdził, że Komisja Rewizyjna Rady Gminy Stary Targ wywiązała się z obowiązku nałożonego na nią postanowieniami art. 18a ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 270 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.). Dokonała ona bowiem analizy wykonania budżetu za 2024 r., zapoznała się z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku o sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 rok oraz informacją o stanie mienia komunalnego, rozpatrzyła sprawozdanie finansowe, w wyniku czego sformułowała opinię na powyższy temat oraz wniosek w sprawie nieudzielenia absolutorium dla Wójta Gminy za 2024 r. Swoją opinię Komisja oparła na faktach ustalonych na podstawie opracowań i dokumentów sporządzonych przez Wójta, jak również przeprowadzonych przez siebie analizach i kontrolach.

Skład Orzekający wskazuje, że w procesie absolutoryjnym koniecznym jest ustalenie i ocena, jak wykonano planowany budżet, jaki jest stan zrealizowanych dochodów i wydatków budżetowych w stosunku do zaplanowanych wielkości, **ale także** jakie są przyczyny rozbieżności w tym zakresie i czy **bezpośrednią winą** za nie można obciążyć organ wykonawczy, czy też były one wynikiem obiektywnych uwarunkowań. W ocenie Składu Orzekającego proces absolutoryjny dotyczy całości wykonania budżetu i nie odnosi się tylko do wybranych zagadnień z całokształtu działania Wójta Gminy w zakresie wykonania budżetu. Powinien on zatem, zdaniem Składu Orzekającego, zawierać całościową ocenę wykonania budżetu w roku 2024, co oznacza, że pod adresem organu wykonawczego należy formułować nie tylko uwagi i zastrzeżenia wraz **ze szczegółowym uzasadnieniem,** ale także wskazać elementy budżetu wykonane w sposób prawidłowy.

W ocenie tut. Składu Orzekającego wniosek sformułowany przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy Stary Targ nie spełnia powyższych wymogów **w pełnym zakresie**. Argumentacja przedstawiona przez Komisję Rewizyjną, przy ocenie wykonania budżetu roku 2024, jest zbyt

ogólnikowa, a uzasadnienie lakoniczne. Z przedstawionej dokumentacji nie wynika także, za jakie nieprawidłowości bezpośrednią winę ponosi organ wykonawczy.

Skład Orzekający wskazuje zatem na potrzebę uzupełnienia informacji w zakresie podnoszonych nieprawidłowości przed podjęciem przez Radę Gminy uchwały w sprawie absolutorium. Jak wynika z wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 grudnia 2021 r. (sygn. akt I GSK 957/21), **z przebiegu sesji absolutoryjnej muszą jasno wynikać motywy udzielenia bądź nieudzielenia absolutorium organowi wykonawczemu przez organ stanowiący**, co oznacza, że podjęcie uchwały w sprawie absolutorium winno być poprzedzone dyskusją na temat stwierdzonych nieprawidłowości w procesie wykonywania budżetu przez organ wykonawczy.

Podkreślić zatem należy, że przedstawienie powyższych informacji (także podczas sesji absolutoryjnej) jest **niezbędne**, aby Rada Gminy Stary Targ mogła dokonać obiektywnej oceny realizacji budżetu w roku 2024 przez Wójta Gminy Stary Targ.

Mając na względzie powyższe Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Od niniejszej uchwały służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Anna Patyk

Przewodnicząca Składu Orzekającego